

AGATHA

NEITI MARPLEN JÄLJILLÄ

NAOMI
ALDERMAN

LEIGH
BARDUGO

ELLY GRIFFITHS

ALYSSA
COLE

LUCY
FOLEY

JEAN
KWOK

MARPLE

NATALIE
HAYNES

VAL
McDERMID

KAREN M.
McMANUS

DREDA
SAY MITCHELL

KATE
MOSE

RUTH WARE

CHRISTIE

SUOMENTANUT SAARA PÄÄKKÖNEN • WSOY

Agatha Christie[®]

NEITI
MARPLEN
JÄLJILLÄ

Naomi Alderman

Leigh Bardugo

Alyssa Cole

Lucy Foley

Elly Griffiths

Natalie Haynes

Jean Kwok

Val McDermid

Karen M. McManus

Dreda Say Mitchell

Kate Mosse

Ruth Ware

SUOMENTANUT SAARA PÄÄKKÖNEN

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Suomentaja kiittää Taiteen edistämiskeskusta tuesta.

Sitaatin T. S. Eliotin runosta *Ontot miehet*
suomentanut Kai Mäkinen.

ENGLANNINKIELINEN ALKUTEOS
Marple: Twelve New Stories

Marple: Twelve New Stories

© 2022 Agatha Christie Limited. All rights reserved.

AGATHA CHRISTIE, MARPLE, and the
AGATHA CHRISTIE SIGNATURE are registered trademarks
of Agatha Christie Limited in the UK and elsewhere. All rights reserved.
www.agathachristie.com

The individual authors assert their moral right
to be identified as the authors of this work.

Suomenkielinen laitos *Neiti Marplen jäljillä*
© 2023 Agatha Christie Limited. All rights reserved.

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
ISBN 978-951-0-49844-6
PAINETTU EU:SSA

Sisällys

Pahuutta pikkupaikkakunnilla – LUCY FOLEY – 11

Jo toinen murha pappilassa – VAL McDERMID – 41

Neiti Marple Manhattanilla – ALYSSA COLE – 61

Purkautuva neule – NATALIE HAYNES – 95

Neiti Marplen joulu – RUTH WARE – 121

Avoimin mielin – NAOMI ALDERMAN – 153

Jadekeisarinna – JEAN KWOK – 179

Kuolettava häöpäivä – DREDA SAY MITCHELL – 205

Murha Villa Rosassa – ELLY GRIFFITHS – 239

Murhaavaa sorttia – KAREN M. McMANUS – 263

Happaman maan mysteeri – KATE MOSSE – 295

Katoaminen – LEIGH BARDUGO – 331

Kirjoittajista – 361

Neiti Jane Marple, kirjallisuuden etevin amatöörietsivä ja yksi Agatha Christien hienoimmista luomuksista, tavattiin ensimmäisen kerran joulukuussa 1927 novellissa nimeltä *Tiistaikerho*. 1930-luvulla Christie palasi tähän kiehtovaan hahmoon aikomuksenaan, kuten hän itse sanoi, »antaa vanhoillepiioille ääni». *Murha maalaiskylässä* -romaanin seurasi yksitoista muuta Marple-romaanin ja useita novellikokoelmia, joissa St Mary Meadin terävimmät aivot pääsivät töihin, ja viimeinen romaani, *Neiti Marplen viimeinen juttu*, ilmestyi postuumisti vuonna 1976, Christien kuolinvuonna.

Christie oli huomannut, että naisia, erityisesti ikääntyneitä naimattomia naisia, usein holhottiin, ylenkatsottiin ja aliarvioitiin, mutta maailman myydyin kirjailija tiesi hyvin, että näiltä pikkukyliä tukipilareilta ei jää huomaamatta juuri mikään ja että kainojen pitsimyssyjen alla saattavat piileskellä mitä älykkäimmät aivot, jotka päihittävät jopa Scotland Yardin parhaat voimat. Loppujen lopuksi pahuus pesii Englannin viehättävimmässä kolkassa siinä missä kaupungin huonomaineisimmilla kujillakin – ihmisluonto pysyy samana paikasta riippumatta. Näin sai alkunsa yksi Agatha Christien unohtumattomimmista hahmoista.

Pahuutta pikkupaikkakunnilla

LUCY FOLEY

»Joskus minusta tuntuu, että pahuus oikein tiivistyy pikkupaikkakunnilla.»

»Mitä tarkoitat, Jane?» Prudence katsoi entistä koulutoveriaan, joka istui häntä vastapäätä nojatuolissa pieni kirkkikaliköörilasi kädessään. Tulen lempeä, lämmin hehku pehmensi vanhuuden merkkejä imartelevasti. Keskeisiltä piirteiltään Jane Marple ei ollut juuri muuttunut tyttövuosistaan. Hänen eleensä olivat yhä lintumaisen nopeita ja silmänsä kirkkaan uteliaat, ja hänestä huokui piilevää, kenties suorastaan huomattavaa älykkyyttä.

Juuri kun neiti Marple avasi suunsa vastatakseen, ulkoa pimeästä kuului sähköisen pamahdus, jota seurasi sarja huutoja ja ulvontaa kuin suoraan helvetin kidasta. Joku alkoi lyödä rumpua. Naiset eivät nähneet ulos, koska Prudencen piika oli vetänyt kaikki verhot ikkunoiden eteen tasan kello neljältä iltapäivällä. Vaikuttava, Yrjöjen aikainen Fairweather House antoi Meon Maltraversin pääkadulle päin. Ja ulkona illan hämärässä, aivan ikkunoiden takana, kokoontui pakanallisen näköinen väkijoukko.

Hälinän hiukan laannuttua neiti Marple puhui taas. »Kaikki toki tietävät, että suurissa ja keskikokoisissa kaupungeissa tapahtuu paljon rikkomuksia. Sanomalehdet

tekevät kaikkensa varmistaakseen, ettei meiltä mene ainutakaan karmea yksityiskohtaa sivu suun. Mutta minä en ihmettelisi, vaikka Englannin pikkupaikkakunnilla ja kyläpahasissa tapahtuisi vielä kauheampia asioita kuin maamme metropoleissa.»

Prudence mutristi suutaan. »Meon Maltraversiin tuo ei ainakaan päde. Tämä on erittäin kunniallinen paikka.»

Meon Maltraversin punatiilitalot piikiviseininen oli vuosisatojen saatossa rakennettu sikin sokin mukulakivikatujen varrelle rinteeseen, josta avautui huikea näkymä South Downsien liitukallioiden ylle. Kun neiti Marple oli aiemmin päivällä valoisan aikaan saapunut kaupunkiin, se oli hänestäkin vaikuttanut kunnialliselta paikalta. Mutta nyt oli jo hämärää. Samassa kadulta tulvahti lisää ulvontaa ja kiljahduksia.

Neiti Marple kohotti kulmiaan. »Oletko varma?»

Prudence heilautti kättään. »Pieni paikallisrieha vain, täysin harmitonta hupia. Sinulla oli jo nuorena taipumus kuvitella kaikesta pahinta, Jane.»

»Ei se pelkkää mielikuvitusta ole. Olen nähnyt paljon pahuutta –» Neiti Marple oli aikonut sanoa »omin silmin» ja kertoa viimeaikaisista kokemuksistaan, mutta ulkona posauteltiin taas. Kenties parempi niin. Kun puhuttiin pahuudesta, keskustelukumppanit tuppasivat vaivautumaan – jopa lujaluonteiset ihmiset kuten Prudence.

Kun taas oli verrattain hiljaista, neiti Marple sanoi sen sijaan: »Osa ongelmaa on se, että ihmiset tietävät toistensa asiat. Siitä poikii väärinkäsityksiä ja kaunaa. Toinen tekijä on tylsistyminen. Ei ole elokuvateattereita tai teattereita tai ravintoloita, jotka toisivat vaihtelua yksitoikkoisuuteen. Osa kauhistuttavista teoista tehdään todennäköisesti ihan vain paremman tekemisen puutteessa –»

Prudence kurtisti kulmiaan ja sanoi johtajaoppilaan jämäkkyydellä (sillä monia vuosia sitten hän oli ollut johtaja-

oppilas): »Olen aina tuntenut oloni erittäin tervetulleeksi täällä, vaikka menetin George-rukkani jo viisitoista vuotta sitten. Eikä se ole mikään itsestäänselvyys, kun ottaa huomioon, että George asui täällä vuosikaudet itsekseen poikamiehenä ennen kuin Alice ja minä liityimme seuraan.»

Neiti Marple vilkaisi takanreunukselle. »Tuo kuva otettiin yhteisellä risteilyllämme, eikö totta?»

Valokuvassa oli Prudence nuorempana rinnallaan Alicetytär hänen ensimmäisestä avioliitostaan sekä edesmennyt George Fairweather. Kuva oli otettu neiti Marplen ja Prudencen edellisellä tapaamiskerralla, risteilyllä Norjan vuonoilla. Huomattavasti Prudencea vanhempi George Fairweather oli ollut hauras ja huonojalkainen, ja hänen ihonsa oli ollut läikikäs kuin puusta pudonnut omena. Alicen neiti Marple puolestaan muisti kauniina neitokaisena, jonka vaatteet olivat näyttäneet vähän liian ylellisiltä niin nuorelle tytölle.

»Missä Alice nykyään asuu?» neiti Marple kysyi.

»Aivan tässä kaupungin laitamilla. Me olemme aina olleet läheisempiä kuin useimmat äidit ja tyttäret. Hän on naimisissa paikallisen maanomistajan sir Henry Tysonin kanssa. He ovat Meon Maltraversin kermaa –»

Neiti Marple yskähti. »Ja oletko sinä tosiaankin *päässyt piireihin*? Minun kokemukseni mukaan tällaisissa paikoissa karsastetaan uusia tulokkaita jopa vuosikymmeniä, ennen kuin heidät aidosti hyväksytään laumaan. Viisitoista vuotta ei ole aika eikä mikään.»

Prudence oikaisi ryhtinsä. »Olen seurakuntaneuvoston puheenjohtaja, Jane!» hän sanoi, ikään kuin se ratkaisisi asian. »Ja olen suorastaan vanhaa kaartia verrattuna kylän uusimpaan tulokkaaseen, uuteen kuoronjohtajaan. Hän on vuokrannut Badger's Restin, tekotaiteellisen talonruumuksen kaupungin laitamilta, ja hänestä puhutaan yhtä sun toista.»

Neiti Marple nojautui eteenpäin. »Mitä esimerkiksi?»

»No, ensinnäkin hän on ulkomaalainen. Ranskalainen. Nuori, tai ainakin alle neljäkymmenen. Suunnilleen Alicen ikäinen siis. Hän oli melko menestynyt oopperalaulaja, mutta kerrotaan, että hän joutui äänihuuliongelmien vuoksi jättämään näyttämötaiteen. Oli miten oli, häneen suhtaudutaan varauksella. Naimaton nainen, tiedäthän. Mutta minä en luonnollisestikaan kuuntele juoruja.»

Neiti Marple nyökkäsi. »Luonnollisesti.»

»Mutta Christopher Palfrey, paikallinen runoilija – ja varsin lahjakas tenori – julkaisi hiljattain uuden runokokoelman, joka on omistettu 'Laulavalle lumoojattarelle'. Voinet kuvitella, miten siihen reagoi herra Palfreyn vaimo Annabelle, joka tuskin vastaa kenenkään mielikuvaa lumoojattaresta. Hän on jonkin sortin sosialisti – aina aiheuttamassa hämminkiä ja vastustamassa erittäin järkeviä ehdotuksia seurakuntaneuvostossa, mikä on minusta hyvin rasittavaa. Oli miten oli, hän taatusti näkee punaista sen runokirjan vuoksi – kukaan ei ole nähnyt hänen hymyilevän viikkokausiin... Joskaan se ei ole täysin tavatonta.»

»Miksi ihmeessä hän päätti asettua tänne asumaan?» neiti Marple pohti, nähtävästi omissa ajatuksissaan. »Tarkoitan siis kuoronjohtajaa. Miksi naimaton ulkomaalainen nainen asettuisi näin syrjäiseen paikkaan – se tuntuu oudolta, eikö sinustakin?»

»Ei tämä paikka kovin syrjäinen ole», Prudence sanoi terävästi. »Täältä on suora junayhteys Lontooseen, asema on pääradan varrella. Kuten hyvin tiedät.»

Neiti Marple oli halunnut vieraila Honningtonin kartanon puutarhoissa – Bunch Harmon oli ylistänyt japaninvaahteroita ja niiden hämmästyttävän komeaa syksyistä väriloistoa. Matka oli liian pitkä yhdessä päivässä taittavaksi, mutta neiti Marple oli muistanut kuulleensa Norjanristeilyllä, että Prudence asui melko lähellä, ja oli kirjoitta-

nut ja ehdottanut tapaamista. He kaksi eivät olleet olleet varsinaisesti sydänystäviä kouluaikoinaan, mutta neiti Marple oli aina pitänyt Prudencea kiinnostavana hahmona ja ajatteli, että Prudencen luona voisi olla mielenkiintoista vieraila.

»Oli miten oli», Prudence jatkoi, »sinä tapaat Celia Beautepsin – siis kuoronjohtajan – tänä iltana. Harjoitukset pidetään hänen kotonaan, koska kirkon kattoa korjataan. Ja hyvässä lykyssä tapaat myös Alicen: hän laulaa altoa. Jos hän nyt pääsee tulemaan. Hänellä ja Henryllä on eläimiä, lampaita ja sikoja.» Ja siltä varalta, että neiti Marple ylenkatsoisi tätä elinkeinoa, Prudence lisäsi vielä: »Henry on tietysti herrasmiesviljelijä. Mutta jollain tavalla hänen on saatava maansa tuottamaan.»

»Tänä iltana?»

»Kyllä vain! Kuoroharjoitukset. Kyllä kai minä mainitsin siitä? Meillä on paljon harjoiteltavaa ennen adventtia, joka on jo aivan nurkan takana.»

Neiti Marple ei olisi alkuunkaan kaivannut kuoroharjoituksiin. Hän olisi mieluummin istunut rauhassa takan ääressä ja neulonut – hän oli juuri aloittamassa salmiakkikuvioista villapaitaa joululahjaksi sisarenpojalleen Raymondille.

»Sitä paitsi muistan, että sinulla on ihana sopraanoääni, Jane», Prudence sanoi. »Kirkas ja heleä. Joten jos haluat liittyä joukkoon –»

»Koulun kuorosta on jo pitkä aika, ystävä kallis. Mutta tulen mielelläni seuraamaan harjoituksia.»

Sillä hetkellä savupiipusta humautti tuulenpuuska sinkauttaen takanedusmatolle kipinäsuihkun. Neiti Marple tuijotti keskittyneesti liekkeihin ikään kuin olisi nähnyt niiden keskellä jotain. Prudence huomasi, mihin hänen katseensa suuntautui. »Takassa on aivan liian vähän puita! Kutsun palvelustytön apuun.»

»Ei, ei», neiti Marple sanoi. »Tässä on oikein lämmin olla.»

Mutta Prudence oli jo kääntynyt soittamaan kelloa, ja muutamaa sekuntia myöhemmin kotiapulainen ilmes-tyi ovelle. »Lisää puuta! Äläkä vitkastele, tyttö.» Neiti Marple katseli, kuinka liekit nuolivat uusia halkoja, jotka oli kasattu suoraan vanhojen päälle. Pian hänellä olisi aivan liian kuuma. Juuri tämä oli ongelmana, kun kyläili toisten ihmisten luona. Neiti Marple ei harrastanut sitä kovin usein. Mikään ei ollut aivan oman mielen mukaan.

»Tyttö ei ole kovin terävä», Prudence huokaisi koti-apulaisen mentyä. »Nykyään on niin vaikea löytää hyvää palvelusväkeä.»

»Muistan, että sanoit samaa viimeksi tavatessamme, Prudence.»

»Hyvin todennäköisesti. George kohteli palvelijoita hup-usti. Hän esimerkiksi opetti palveluspojan ajamaan autoa, ja vaikka hän muuten oli hyvin säästeliäs, hän maksoi entisen taloudenhoitajan tyttären lukukausimaksut; hänen mielestään tyttö oli liian lahjakas viettääkseen loppuelämänsä keittiöpiikana. Hän kustansi myös hovimestarimme loman Brightonissa. Jos minulta kysytään, sellainen vain herät-tää palvelijoissa heidän asemaansa nähden sopimattomia ajatuksia.»

Neiti Marplea tällainen kartanonrouvan asenne hiukan huvitti – Prudence oli vihanneskauppiaan tytär, joka oli käynyt koulunsa stipendin turvin. Neiti Marple tiesi myös, että Prudence oli koulun jälkeen työskennellyt monta vuotta melko vaatimattomissa tehtävissä, esimerkiksi koti-opettajattarena ja kirjastonhoitajana. Hän oli tavannut ensimmäisen aviomiehensä, itseään kaksi kertaa vanhemman apteekkarin, työskennellessään tämän avustajana, ja leskeksi jäätyään hän oli tutustunut Georgeen toimiessaan tämän sihteerinä.

Prudence jatkoi: »Sanoin melko monta palvelijaa irti, kun Georgen sydänvaivat alkoivat, enkä enää palkannut uusia, koska täyden henkilökunnan pyörittäminen oli yksinkertaisesti liian raskasta... Hyvänen aika!» Hän keskeytti puheensa vilkaistuaan kelloon. »Meidän on parasta lähteä, ettemme myöhästy.»

Hetkeä myöhemmin he astuivat ulos raikkaaseen maraskuun ilmaan ja vetivät takkejaan tiukemmin ympärilleen. He kohtasivat naamioituneiden hahmojen virran, joka marssi talon etuoven ohi. Hahmot olivat kuin suoraan keskiaikaisesta maalauksesta, demoneja ja piruja syntisiä haeskelemassa. Palavan parafiinin karvas tuoksu kutitti kurkunpäättä. Monet hahmoista hakkasivat rumpuja. Kaikki kantoivat palavia soihtuja, ja useat ryhmät kannattelivat korkealla ilmassa luonnollisen kokoisia, katolisten kardinaalien punaisiin kaapuihin ja lakkeihin puettuja paperimassahahmoja, joilla oli ylisuuri pää, kammottavan vääristyneet piirteet ja pullistuneet silmät. Väkijoukko väreili outoa energiaa. Se tuntui vaaralliselta, jopa tulenaralta – ikään kuin ilma voisi minä hetkenä hyvänsä roihahtaa ilmiliikkeihin. Neiti Marple pysähtyi tuijottamaan heitä yhtä aikaa lumoutuneena ja kammoksuen.

Prudence viittoi hänelle johtajaoppilaan elkein eikä kiinnittänyt väkijoukkoon mitään huomiota. »Tännepäin.»

Heidän piti puskea tiensä ihmisten läpi. Neiti Marplea tönrittiin tuon tuostakin – hän olisi voinut vaikka vanhoa, että eräänkin kerran jostain ojentui käsi joka tuuppasi häntä tarkoituksellisesti niin lujaa, että hän sai kamppailla päästäkseen tasapainoon. Nämä ihmiset näyttivät viisissaavan siitä, että heidän joukossaan oli kaksi iäkästä naista. Neiti Marple kuuli parafiinisoihdujen suhahtelevan, kun ne heiluivat naamioitujen päiden yläpuolella, ja tunsikin lämmön poskillaan, eikä hän voinut olla tuntematta

hienoista levottomuutta, kun häntä ympäröi määrätietoinen, kasvoton joukko, joka liikkui kuin karjalauma tai ryöstelevä armeija.

»En ymmärrä», neiti Marple sanoi Prudencelle, kun he olivat onnistuneet kahlaamaan halki ihmisvirran ja seisovivat tien toisella puolella. »Guy Fawkesin yö oli kaksi viikkoa sitten. St Mary Meadin pelloilla poltettiin kokkoa. Toh-tori Haydock lahjoitti roomalaisia kynttilöitä ja Griselda Clement – kirkkoherran vaimo – tarjoili jonkinlaista maustettua viiniä... Mikä sen nimi olikaan? Jotain vierasmaa-laista. *Glühwein*, aivan niin: sehän se oli. Maukasta – ehkä hieman liikaa kanelia. En tietenkään viipynyt pitkään. Aivan liian kylmä.»

»Aivan», sanoi Prudence, »mutta Meon Maltraversissa on melko omalaatuisia perinteitä, vähän niin kuin Cornwallissa. Tämän illan juhlissa ei muistella katolisen kapi-nallisjoukon kuolemaa, vaan seitsemäntoista protestanttimarttyyrin polttamista torilla. Sen vuoksi väki polttaa kardinaalit – siis ne nuket. Voisi kai sanoa, että kyseessä on eräänlainen kosto, vaikkakin useita satoja vuosia myöhemmin.»

»Kosto», sanoi neiti Marple kuin itsekseen. »Kosto ja tilien tasaus. Sitäkin tapaa pienissä, syrjäisissä paikoissa usein.»

»No, vaikka verivelka on monta vuosisataa vanha, tapah-tumaan osallistuvat pääasiassa kaupungin nuoret. Ja voin vakuuttaa», Prudence sanoi ja loi kulkueeseen paheksuvan katseen, »että uskonnolla on hyvin vähän tekemistä asian kanssa. Itse asiassa tuntuu melko osuvalta, että menemme kuoroharjoituksiin juuri tänä iltana. Muodostamme kristillisen vanhurskauden linnakkeen näiden pakanallisten menojen keskelle.»

He kävelivät pääkatua pitkin kauemmas väkijoukosta ja melusta, kunnes tulivat kaupungin laitamille.

»Tätä tietä», Prudence sanoi. »Oikaistaan metsikön läpi, se on nopein reitti talon takapihalle.» Hän otti esiin pienen taskulampun ja napsautti sen päälle.

Naiset kääntyivät kadulta hädin tuskin kinttupolkua leveämmälle uralle tummanpuhuvan puutiheikön lomaan. Katulamppujen kajo erottui enää vaivoin, mutta täysikuu ojenteli valosormiaan takkuisten oksien välistä ja Prudencen taskulampun kiila poukkoili heidän edellään. Kello oli vasta viisi, mutta tuntui kuin se olisi ollut paljon enemmän. Oli vaikea uskoa, että vain noin sadan metrin päässä oli ruuhkaisia katuja ja kauppvoja, melua ja valoa. Jokainen askel, jokainen oksanrisahdus oli äänekkäs. Heidän ympärillään olevasta aluskasvillisuudesta kuului yöeläinten salavihkaista kahinaa.

»Onko sinne vielä pitkästi?» neiti Marple kysyi ja astui varovasti keskellä polkua pullottavan puunjuuren yli.

»Vain vähän matkaa enää. Kuljemme takaportista, koska se on nopeampi reitti. Talolle johtaa pitkä ajotie, mutta sille pääsee vain pääkadun toisesta päästä. Näet talon valot pian. Madame Beautemps jättää ne yöksi päälle, mikä on närkästyttännyt paikalliset lintuharrastajat; he ovat varmoja, että hän on pelästyttännyt pois kaikki kirkupöllöset. Madame tosiaankin aiheuttaa sekasortoa, kuin kissa kyyhkyslakassa.»

»Tai pöllöparvessa», neiti Marple sanoi.

»Ei, Jane», sanoi Prudence, »sanontahan kuuluu –» Hän lopetti lyhyeen, kun ilmaa äkkiä halkoi kauhea, epäinhimillinen, eläimellinen kiljahdus. Sen kaiku kimpoili metsikössä pitkän aikaa.

»Outoa», Prudence sanoi. »Kyllä täällä vielä jokunen kirkupöllönen taitaa olla. Mihinkäs minä jäinkään? Tosiaan. Celia Beautemps on suututtanut myös useimmat kuoromme jäsenet. Palfreyn pariskunnastahan minä puhuin jo aiemmin, eikö totta? Sitten on eversti Woodage – hän

laulaa bassoa –, joka vihaa kaikkia ranskalaisia; hänellä oli poika, joka menetti molemmat jalkansa yrittäessään pelastaa ranskalaisia rintamakarkureita sodassa. Madame on loukannut myös rouva Prufrockia, joka toimi kuoronjohtajana viimeiset kolme vuosikymmentä – syy lienee itsestään selvä. Yleisesti uskotaan, että pastori Peabodyn täytyy olla madamen lumoissa, koska pastori syrjäytti rouva Prufrock paran asemastaan ilman ennakkovaroitusta.»

»Siinä tapauksessa rouva Prufrockilla on aihetta vihoitella pikemmin pastorille kuin uudelle kuoronjohtajalle.»

»Ehkäpä. Mutta madame Beautemps käänsi veistä haavassa vaatiessaan, että rouva Prufrock ei laulaisi sopraanoa, koska hän ei enää pysty tuottamaan kunnolla ylä-ääniä. Ja sitten on vielä Gordon Kipling, ketunmetsästyksen johtaja – basso hänkin – joka on vakuuttunut, että madame Beautemps tappoi kolme hänen koiristaan. Koirat söivät rotanmyrkyä ja menehtyivät vain kaksi päivää sen jälkeen, kun madame valitti niiden haukkumisesta (Kipling asuu tässä aivan lähellä, tuon metsikön takana). Lisäksi –»

Äkkiä Prudencelta pääsi ehdottoman epäluonteenomainen kirkaisu. Kaikki kävi hyvin äkkiä. He eivät huomanneet hahmoa ennen kuin se oli jo aivan heidän kohdallaan; se näytti ponkaisevan esiin suoraan pimeydestä. Hahmo oli naamioitu ja tuli heitä kohti vauhdilla vastakkaisesta suunnasta. Prudence seisoi sen tiellä. Hetken tauko, jolloin tuntematon tuntui epäröivän kuin olisi arponut, pitäisikö hänen vain kiertää nainen. Sitten neiti Marple näki käden työntyvän esiin, ja sekuntia myöhemmin Prudence lysähti maahan, taskulamppu kirposi hänen otteestaan ja valo sammui vaimeasti pokshtaen. Vielä muutama sekunti, ja hahmo oli kadonnut. He olivat taas kahden.

»Prudence!» Neiti Marple meni ystävänsä luokse ja auttoi – jokseenkin vaivalloisesti – hänet jalkeille. »Oletko kunnossa? Satutitko itsesi?»

»Minä – en ole varma», Prudence sanoi hiukan epävarmasti. »Tarkoitin: enköhän minä ole kunnossa, luulin niin. Minä vain... tasaan hengitystä hetken. Mies tyrkkäsi minut kumoon, Jane! Näitkö sinä?»

»Näin kyllä. Kamala tapaus! Pitäisikö meidän mennä poliisiin pakeille? Huomasin pääkadun varrella poliisiaseman –»

»Ei», sanoi Prudence urheasti. »En halua hössöttää turhia. Luita ei mennyt poikki. Sitä paitsi mies on jo kauan sitten kadonnut väkijoukkoon. He eivät millään löydä häntä. Ehkä voisit tarjota minulle käsivartesi. Olemme jo melkein perillä.» Prudence suhtautui ihmeen rauhallisesti koko juttuun, mutta hän olikin aina ollut sitkeää tekoa.

Neiti Marple kumartui poimimaan taskulampun maasta. Niin tehdessään hän huomasi lampun vieressä polulla jotain, mikä pimeässä näytti pieneltä vaalealta kiveltä. Hän sujautti sen taskuunsa.

Pian he ehtivät talon takapihalle. Sisältä kantautui musiikkia: Madame Butterflyn kuuluisa aria »Un bel di», ellei neiti Marple pahasti erehtynyt. Kaikki lamput – myös ulkovalot – olivat päällä ja loivat hehkuaan pimeyteen. Lasi-ovet retkottivat ammollaan ja oviaukkoon piirtyi kirkkaita valoja vasten jonkun tumma, hahmoton siluetti, liikkumaton kuin patsas. Kun he lähestyivät, neiti Marple näki hahmon paremmin. Hyvin nuori palvelustyttö kasvot kauhusta kalpeina. Neiti Marple tajusi heti, etteivät he kirkkupöllösen huutoja olleet kuulleet.

»Voi, rouvat, rouvat... Täällä on tapahtunut kauheita.»

»Mikä hätänä?» Prudence huokui yhtäkkiä silkkaa käytännöllisyyttä. Neiti Marple muisti hänen aiemmat sanansa. *Palvelusväkeä tulee kohdella päättäväisesti. Heidän kanssaan on pysyttävä asiassa.* »Anna kuulua. Kakaise ulos vain.»

Tyttö osoitti takanaan olevaa huonetta vapisevalla sormella.

»Madamea ei saa häiritä, kun hän on työhuoneessaan. Ja gramofoni soi niin kovaa – en kuullut yhtään mitään. Jonkun on täytynyt tulla sisään lasiovista. Minä – en saata uskoa tätä todeksi.»

Suuri pähkinäpuinen kirjoituspöytä peitti puolet kokolattiamatosta näkyvistä. Aluksi he näkivät vain pienen jalan, jossa oli vihreä mokkanahkakenkä. Kun he sitten kiersivät pöydän, he näkivät loputkin. Hartiahuivi – näytävä smaragdinvihreä kašmirhuivi – oli levällään naisen ympäriellä lattialla, jolle hän oli kaatunut. Ensisilmäyksellä huivissa näytti olevan viininpunainen kuvio – toisella silmäyksellä kävi selväksi, että punainen olikin huiviin imeytynyttä verta, jota oli vuotanut runsain mitoin ilkeästä viilosta naisen solisluun yläpuolella. Hän oli ilmiselvästi täysin hengetön.

Hetken oli aivan hiljaista, kun he kaikki kolme tuijottivat kaatunutta hahmoa. Neiti Marple näki, että kuollut nainen puristi toisessa kädessään kirjelappusta. Toisessa oli tyhjä kirjekuori. Hän erotti kirjeestä suurin tikkukirjaimin kirjoitetut sanat:

TUNNEN SINUT.

TUNNEN TODELLISEN LUONTOSI.

MAKSA VELKASI, TAI KAIKKI SAAVAT

TIETÄÄ TOTUUDEN.

Neiti Marple ei voinut olla huomaamatta kirjekuorta puristavaa kättä. Hän kiinnitti aina huomiota käsiin. Ja sormenkynsiin. Hän oli hiljattain ollut osallisena tapauksessa, jossa sormenkynnet olivat olleet tärkeässä osassa. Hän pani merkille, että Celia Beautempsin kynnet olivat rumat, epämuotoiset, paksut ja kellastuneet. Hän oli nähnyt sellaisia ennenkin – pitäisi vain muistaa, missä.

Hiukset olivat sekaisin, puoliksi karanneet nutturalta. Neiti Marple erotti hiirenruskeat juuret mustan väriainekerroksen alta.

»Oletko soittanut poliisille, tyttö?» Prudence tivasi.

Palvelustyttö väenteli käsiään. »En, rouva – en tullut ajatelleeksi. Järkytyin niin kovasti...»

»Mene heti soittamaan. Meidän täytyy saada poliisit paikalle mahdollisimman nopeasti.» Prudence vilkaisi työhuoneen kelloa. »Puoli kuusi. Muutkin kuorolaiset tulevat pian.»

Kuin vastauksena hänen sanoihinsa ovelta kuului terävä koputus. Prudence lähetti palvelustytön avaamaan. »Minä soitan poliisille.»

Neiti Marple jäi hetkeksi yksin ruumiin kanssa. Hän laskeskeli, että ehtisi juuri tutkia huoneen nopeasti kenenkään häiritsemättä, ennen kuin kaaos valtaisi talon. Hän katsoi uudelleen kirjelappua ja kirjekuorta. Hän käveli pöydän ääreen. Toinen pino kirjekuoria, tällä kertaa avaamattomia, joista moniin oli leimattu sanat VIIMEINEN MUISTUTUS. Runokirja, joka oli auki »My Lady of Shalott» -nimisen runon kohdalta.

Hän siirtyi tarkastelemaan seinää, jolle oli ripustettu Guildhall School of Musicin kehystetty tutkintotodistus ja valokuvia Celia Beautempsista kunniansa päivinä esiintymässä monilla eri estradeilla. Takanreunuksella oli pieni, melko halvan näköinen peltiurna ja sen vieressä pieni valokuva naisesta, jolla oli valkoinen päähine – tosin oli vaikea olla varma, koska kuva oli vanha ja kellastunut.

Yhtäkkiä hän tajusi, ettei enää ollut huoneessa yksin. Pieni palvelustyttö oli palannut. Neiti Marple huomasi nyt, että tyttö ei näyttänyt pelkästään kauhistuneelta ja järkytyneeltä näkemästään. Hän näytti aidosti surun murtamalta.

»Kuka tämän on voinut tehdä?» tyttö kysyi murheissaan.

»En tiedä, lapsi kulta», neiti Marple vastasi. »Mutta me otamme siitä selvää.»

»Hän oli hyvä emäntä. Erilainen kuin muut, joiden palveluksessa olen ollut. Hän kohteli minua kuin ihmistä. Osti minulle erikseen siivoushanskat ja kaikki.»

»Kuulostaa siltä, että hän oli sinulle ystävällinen.»

»Hän oli hyvin ystävällinen. Mutta moni muu Meon Maltraversissa on eri mieltä. Kylällä puhutaan hänestä kaikesta kamalaa. Emäntä arveli, että joku levitti valheita. Juttuja, jotka saivat ihmiset kääntymään häntä vastaan. Mutta hän sanoi antavansa samalla mitalla takaisin –»

Palvelustyttö lopetti puhumisen, kun joku törmäsi sisään. Tulija oli nuorehko mies, kalpea ja kaunis. Hän jähmettyi paikalleen nähdessään lattialla makaavan ruumiin. Neiti Marple arveli, että mies saattoi olla runoilija Christopher Palfrey. Aivan hänen kintereillään seurasi pitkä nainen, jolla oli kulmikkaat, melko ankarat piirteet. Tämän täytyi olla vaimo Annabelle. Heidän perässään tulivat solakka harmaatukkainen herrasmies jolla oli paksut viikset ja soti-laallinen olemus, haalistunut linnunluinen nainen edellisen vuosikymmenen vaatteissa ja viimeisenä komea, hiukan punakka keski-ikäinen mies tyylikkäässä tweed-takissa jonka napit näyttivät olevan kovilla. He kurkistelivat toistensa olkapäiden yli kammottavan halukkaasti.

Haalistunut nainen – oletettavasti entinen kuoronjohtaja – huudahti hiljaa. Äännähdyksen oli epäilemättä tarkoitus ilmaista kauhua, mutta se muistutti kummasti innonkiljauksia, joita neiti Marple oli kuullut ilotulitusta katselevien lasten suista St Mary Meadissa.

»Jesus!» huudahti tweedpukuinen herrasmies, jonka neiti Marple arveli olevan Gordon Kipling, metsästyksenjohtaja. »Joku on päästänyt akasta ilmat pihalle!»

»Rauhoitupa nyt», sanoi viiksekäs mies.

»Olen pahoillani, eversti», Kipling sanoi nopeasti – hän näytti kauhistelevan purkaustaan yhtä paljon kuin toisetkin. »Hiton järkyttävä näky.»

Epäilemättä Kiplingin helpotukseksi kaikkien huomion varasti nopeasti toinen ääni: äkillinen, hiljainen vai-
kerrus, joka oli pikemminkin eläimen kuin ihmisen voih-
ketta; suurta tuskaa ilmentävä ääni. Christopher Palfrey oli
pudonnut polvilleen ruumiin eteen. »Hän on kuollut», mies
parahti tukahtuneesti suuta peittävien kämmentensä läpi.
»Hän on kuollut, ja minä surmasin hänet.»

Huoneeseen laskeutui typertynyt hiljaisuus. Sitten: »Tai-
vaan tähden», sanoi Annabelle Palfrey. Hän astui miehensä
luo ja puristi pitkäkyntisellä kädellään tämän olkapäätä niin,
että rystyset loistivat valkoisina. »Nouse ylös, senkin type-
rys», hän sihahti. »Nouse heti ylös. Muista sydäntäsi. Toh-
tori Briggs käski välttää kiihtymistä.» Annabelle Palfrey kis-
koi miehensä jaloilleen. Hänen poskillaan paloi puna; ehkä
se johtui kylmästä tai äskeisestä fyysisestä rasituksesta – tai
ehkä silkasta vihasta.

Sitten hän polvistui itse vuorostaan ruumiin ääreen, tun-
nusteli pulssia sekä kaulasta että ranteesta ja sanoi seli-
tykseksi muille: »Olen saanut lääkinnällistä koulutusta.
Ajoin ambulanssia vuonna 1918.»

Neiti Marple ajatteli, että nämä toimenpiteet saattoivat
olla myös kätevä selitys sille, että ruumiista löytyisi Anna-
belle Palfreyn sormenjalkia.

»Olen hälyttänyt poliisit paikalle», sanoi Prudence harp-
poessaan huoneeseen. »Heidän pitäisi olla täällä hetkenä
minä hyvänsä – asemalle on vain parin minuutin ajomatka.
Ja mennäänpä nyt kaikki ulos tästä huoneesta. Näky on
kuvottava.»

Hetkeä myöhemmin pihatietä kuului ajavan auto, ja parin
minuutin kuluttua heidän seuraansa liittyi kaksi poliisia.
Pidempi mies oli selvästi vanhempi näistä kahdesta. Hän
oli kuin jepari suoraan Raymond Chandlerin romaaneista
tai amerikkalaisesta noir-elokuvasta: kuoppaleuka, päälly-
takki ja hattu syvällä silmillä, joiden alla oli tummat varjot.

Neiti Marple epäili, että hän oli hyvinkin saattanut valita asunsa varta vasten luodakseen tämän vaikutelman. Kokonaisuus kärsi hieman siitä, että miehen avatessa suunsa sieltä tulvi leveää Sussexin murretta. »Minä olen komisario Eidel», hän tiedotti läsnäolijoille. »Ja haluaisin esittää teille kaikille muutamia kysymyksiä.»

Kotvasen kuluttua poliisimiehistä nuorempi ohjasi neiti Marplen – melkein viimeisenä haastateltavista – pieneen olohuoneeseen. Hän osoitti nojatuolia vastapäätä komisario Eideliä.

»Jane Marple», totesi komisario Eidel, piti tauon – kenties siksi, että neiti Marple tuijotti hänen ohitseensa ikkunasta ulos – ja sanoi sitten kovemmalla äänellä: »KUULETTEKO MINUA, ROUVA?»

Neiti Marple säpsähti ja käänsi katseensa komisarioon. »Oikein hyvin, kiitos.»

»Ystävänne kertoi, että te kohtasitte tänä iltana naamioituneen miehen metsässä. Hän tuli teitä vastaan – talosta pois päin, takaovelta johtavaa polkua pitkin. Pitääkö paikkansa?»

»Ei aivan *täsmälleen*», vastasi neiti Marple reippaasti.

»Anteeksi kuinka?»

Neiti Marple kallisti päätään osoittaakseen, että komisario sai anteeksi. »Niin, katsokaas, kun se ei tapahtunut illalla. Kello oli hieman yli viisi – vaikka tietysti tähän aikaan vuodesta, kun pimeä tulee niin varhain, sen helposti unohtaa, ymmärrän hyvin...»

Komisario Eidel rykäisi melkoisen äänekkäästi. »Pahoitteluni, rouva, se on vain sellainen sanonta –»

»Mutta tuntuu tärkeältä tehdä nämä asiat selväksi alusta pitäen, eikö totta? Te poliisina tietenkin tiedätte sen. Sanat ovat sanoja, mutta ne voivat olla hyvinkin vaarallisia, hyvinkin harhaanjohtavia. Siispä: kyllä, olin metsässä tänään ilta-

päivällä. Ja me kohtasimme naamioituneen hahmon. Ystäväni kaadettiin kovaotteisesti – melkoisen järkyttävää. Melkein turhan järkyttävää, voisi sanoa.»

»Mitä tarkoittatte?»

»En ole aivan varma. Se vain näytti aivan erityisen häijyltä. Työntää nyt vanha nainen kumoon, kun hänet olisi yksinkertaisesti voinut kiertää. Ihan kuin vastaantulija olisi halunnut alleviivata jotain. Mutta mitä se olisi voinut olla, sitä en tietenkään osaa sanoa.»

»Niin, rouva», komisario Eidel sanoi – hieman alentuvasti, ajatteli neiti Marple –, »puhumme nyt henkilöstä, joka oli mitä todennäköisimmin juuri murhannut naisen. Joten ehkei se kovin yllättävää ole. Ikävä kyllä tuo henkilö, kuka tahansa se olikin, on jo kauan sitten soluttautunut väkijoukkoon, joka marssi kaupungin torille. Meidän täytyy –»

»En olisi siitä noin varma», neiti Marple sanoi väliin. »Niin meidän tietysti *haluttaisiin* ajattelevan. Mutta jos olemme, että naamioitu hahmo oli murhaaja – ja olen kyllä kanssanne samaa mieltä siitä, että olettamus on perusteltu – niin sen perusteella, mitä Prudence sanoo, monet ihmiset, joilla oli riitaa uhrin kanssa, ovat juuri nyt täällä, tässä talossa. Ymmärrätte kai? Olisi ollut aika nokkelaa pukeutua kulkueen jäseneksi. Ei olisi kestänyt kauan riisua valepuku, piilottaa se metsään ja palata tänne tavallisissa vaatteissa valmiina kuoroharjoituksiin – kuin mitään ei olisi tapahtunut. Sallitteko minun ehdottaa jotain, komisario?» Komisario Eidel näytti ymmärtävän, ettei hänellä ollut valinnanvaraa. »Teidän sijassanne etsisin jälkiä – esimerkiksi vaatteita – metsästä lähellä paikkaa, jossa Prudence ja minä kohtasimme naamioituneen hyökkääjän.»

Komisario Eidel kääntyi alaisensa puoleen, joka istui lepotuolin reunalla muistikirja kädessään. He kommunikoivat sanattomasti. Alainen nyökkäsi. »Soitan Honningtonin asemalle ja kysyn, liikenisikö heiltä apuvoimia.»

**»ERITTÄIN NAUTINNOLLINEN KOKOELMA...
TODISTE CHRISTIEN MIELIKUVITUKSEN
KUOLEMATTOMASTA VOIMASTA.»**

- THE GUARDIAN

Englannin maaseudulla asuu ikäneito Jane Marple, jolla on hämmästyttävä kyky ratkaista mitä mutkikkaimpia arvoituksia. Ja sitä tarvitaan, kun hääjuhliin ilmaantuu yllättävä vieras, New Yorkissa Broadway-näytelmä uhkaa suistua raiteiltaan ja laivamatka Hongkongiin käy kuolettavaksi. Vain neiti Marplen syvälinen ymmärrys ihmislunnonsta ja partaveitsenterävä äly voivat paljastaa totuuden.

»Kaksitoista nykykirjailijaa, kaikki kehuttuja rikostarinoiden kynäilijöitä, puhaltaa Agatha Christien rakastettuun neiti Jane Marpleen eloa ja virvoittaa taidokkaasti yhden mysteerikirjallisuuden pitkäikäisimmistä etsivistä.»

- BOOKLIST

»Jokainen kirjailija tavoittaa Christien – ja Marplen – hengen täydellisesti ja tuo samalla ripauksen omaa ainutlaatuista otettaan.»

- THE WASHINGTON POST

www.wsoy.fi

84.2

ISBN 978-951-0-49844-6